

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 55 0 Rs 006398 24 Rev
Sarajevo, 04.06.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Mirsade Čaušević-Dučić, kao predsjednice vijeća, Jasminke Kubat i Svjetlane Milišić-Veličkovski, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. V. iz B., Ulica ... koga zastupa punomoćnik Milenko Krčum, advokat iz Mostara, protiv tužene Srednje škole dr. fra Slavko Barbarić u Čitluku, Ulica Stjepana Radića broj 7., Čitluk, koju zastupa punomoćnik Vedran Škobić, advokat iz Mostara, radi zaštite prava iz oblasti zapošljavanja i zaštite od diskriminacije, vrijednost spora 8.800,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 55 0 Rs 006398 21 Rsž od 13.12.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 04.06.2024. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Revizija se odbija.

o b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Čitluku broj: 55 0 Rs 006398 20 Rs od 10.06.2021. godine stavom prvim izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se poništi Odluka Školskog odbora tužene broj: 05-03-1017-1/2020 od 16.11.2020. godine i Odluka o prijemu kandidata na određeno vrijeme najdulje do 15.07.2021. godine domar – 1 izvršitelj (puno radno vrijeme) broj: 05-03-976.20/2020 od 26.10.2020. godine; da se naloži tuženoj da ponovo izvrši izbor između prijavljenih kandidata u roku od 15 dana, a da žalba ne zadržava izvršenje; da tužena isplatiti tužitelju naknadu nematerijalne štete u vidu duševnih bolova u iznosu od 4.000,00 KM; da isplatiti tužitelju naknadu materijalne štete u vidu izmakle zarade – plaće za razdoblje od 15.11.2021. do 15.07.2021. godine u neto iznosu od 4.800,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos od 02.02.2021. godine do konačne isplate; da uplatiti zakonske obaveze s temelja javnih prihoda na navedenih iznos (poreze i doprinose); te da isplatiti tužitelju parnični trošak po određenju suda.

Stavom drugim izreke obavezan je tužitelj da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 720,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 55 0 Rs 006398 21 Rsž od 13.12.2023. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na reviziju tužena je osporila osnovanost revizijskih prigovora i predložila da se ista odbije kao neosnovana.

Nakon što je ispitaio pobijanu presudu u granicama razloga propisanih odredbom člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu: ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepeni sudovi proizilazi da je tužena dana 22.09.2020. godine objavila natječaj u Večernjem listu pod tačkom a) 36. za radno mjesto domar, jedan izvršitelj, na određeno vrijeme najduže do 15.07.2021. godine; da je na temelju ostvarenog broja bodova prema konačno utvrđenoj rang listi kandidata koji su aplicirali na ovu poziciju, Odlukom Školskog odbora od 26.10.2020. godine izabran kandidat I T., koji je bio prvi na rang listi kandidata za navedeno radno mjesto, koju listu je sačinilo Povjerenstvo za intervjue, imenovano odlukom Školskog odbora od 25.09.2020. godine, sa 15 bodova, dok je tužitelj bio drugi na rang listi sa 12 bodova; da se u obrazloženju ove odluke tužena poziva na član 10. Pravilnika o radu natječajnog povjerenstva kojim je propisano da se sa kandidatima za pomoćno i tehničko osoblje obavlja samo intervju kojeg provodi direktor sa svojim saradnicima, a da je odluka donesena javnim glasanjem jednoglasno, jer je od ukupno 7 članova Školskog odbora „za“ glasalo svih sedam prisutnih članova; da je tužitelj prigovorom od 04.05.2020. godine i 05.11.2020. godine navedenu odluku pobijao zbog povrede propisa o zasnivanju radnog odnosa u javnom sektoru HNK, jer nisu primijenjene odredbe Uredbe o načinu zasnivanja radnog odnosa u javnom sektoru HNK iz 2019. godine; da je tužena odlukom od 16.11.2020. godine jednoglasno odbila prigovor tužitelja iz razloga što je Školski odbor utvrdio da nije bilo nepravilnosti procedure prijema u radni odnos, niti rada natječajnog povjerenstva i povjerenstva za intervjue; da tužitelj poništenje odluka tužene traži, jer kako tvrdi, izabran je kandidat onaj, za kojeg se unaprijed znalo da će biti izabran, odnosno koji je bio favorizovan po osnovu društvenog položaja (društvenih veza sa osobama koje su organizovale i provele postupak) smatrajući da je diskriminiran po osnovu društvenog položaja, nedostatka društvenih veza i da je tužena povrijedila svoju dužnost iz člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica u HNK, da u natječaju za upražnjene pozicije stavi napomenu da prioritet pri zapošljavanju pod jednakim uslovima imaju osobe iz člana 1. ovog Zakona.

Polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev zaključivši da tužitelj nije u skladu sa članom 15. stav 1. u vezi sa članom 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije učinio vjerovatnim da je izabran kandidat, za kojeg se unaprijed znalo da će biti izabran, odnosno da je izabrani kandidat bio favorizovan po osnovu društvenog položaja odnosno društvenih veza sa osobama koje su organizovale i provele postupak, kao i zbog nesporne činjenice da je izabrani kandidat bio zaposlen kod tuženog.

Drugostepeni sud, odlučujući po žalbi tužitelja istu odbija i prvostepenu presudu potvrđuje, cijeneći da je na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Neosnovano tužitelj prigovara u reviziji da je drugostepena presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 191. stav 4. i 221. ZPP.

---

¹ “Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Pravo na obrazloženu sudsku odluku podrazumijeva obavezu suda da navedene jasne, dovoljne i razumljive razloge na kojima zasniva svoju odluku, te da odgovori na sve žalbene navode koji su od odlučnog značenja, čime se daje garancija stranci da je sud razmotrio njene navode i dokaze koje je istakla u postupku i da se takva odluka može ispitati po pravnom lijeku.

Iz cjelokupnog obrazloženja drugostepene presude može se nedvosmisleno zaključiti da drugostepeni sud dijeli stav prvostepenog suda, do kojeg je prvostepeni sud došao ocjenom dokaza, da tužitelj nije učinio vjerovatnim, da je izabran kandidat, onaj za kojeg se unaprijed znalo da će biti izabran, odnosno da je izabrani kandidat bio favorizovan po osnovu društvenog položaja odnosno društvenih veza sa osobama koje su organizovale i provele postupak. Stoga obrazloženje drugostepene presude nije kontradiktorno i po svom sadržaju i odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP.

Nema osnova ni revizioni prigovor povrede odredbe iz člana 209. u vezi sa članom 141. ZPP, tvrdnjom da je ne donošenjem rješenja po odredbi člana 141. ZPP prvostepeni sud počinio povrede postupka, a da to drugostepeni sud nije sankcionisao. Pravo svjedoka da uskrati svjedočenje je regulisano članom 139. ZPP, pa po toj odredbi pravo vjerskog ispovjednika na uskraćivanje svjedočenja odnosi se samo na one okolnosti i činjenice koje je on od stranke ili drugog lica saznao u funkciji vjerskog ispovjednika. On je međutim dužan da svjedoči o svim ostalim okolnostima i činjenicama koje je saznao na drugi način. Iz raspravnog zapisnika sa glavne rasprave od 11.05.2021. godine proizilazi da svjedok fra N. R. nakon što je poučen od prvostepenog suda u smislu odredbi člana 139. stav 1. tč. 2. i 3. ZPP-a, je izjavio da ne može da svjedoči, jer je njegovo svjedočenje predloženo na okolnosti i činjenice koje je on od stranka i drugog lica saznao u funkciji vjerskog ispovjednika, pa je sud dozvolio da se svjedok ispita samo na okolnosti koje je on saznao na drugi način. Kako su i ta pitanja se odnosila na njegova saznanja u funkciji vjerskog ispovjednika, on je uskratio odgovore i na ta postavljena pitanja pozivom na odredbu člana 139. stav 1. tačka 2. ZPP, nakon čega ni tužitelj ni tuženi nisu imali više pitanja za ovog svjedoka. Povrede odredaba parničnog postupka su od uticaja na pobijanju odluku samo ako te povrede dovode do drugačije rješenja spora, što u predmetnom slučaju nije ostvareno. Sama okolnost što je prvostepeni sud na glavnoj raspravi propustio na zapisnik donijeti procesno rješenje o pravu svjedoka fra N. R. da uskrati svjedočenje na okolnosti i činjenice koje je saznao u funkciji vjerskog ispovjednika, a nakon što su se stranke o tome izjasnile, tužitelj negodovanjem, a tuženi prihvatanjem, te nakon što su se izjasnili da za ovog svjedoka nemaju pitanja, ta povreda sama po sebi nije bila od uticala na zakonitost i pravilnost pobijene odluke, jer bi odluka jednaka bila i da je to procesno rješenje na zapisnik doneseno. Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje odluke cijenio opravdanim razloge ovog svjedoka za uskraćivanje svjedočenja, koje je prihvatio pravilnim i drugostepeni sud, cijeneći da ne donošenjem rješenja u smislu odredbe člana 141. ZPP, tužitelju nije uskraćeno pravo na korištenje dokaznog sredstva, spram pravilne primjene odredbe člana 139. stav 1. tačka 2. i 3. ZPP. Stoga, kako ova povreda nije bila od uticaja na pobijanju presudu, a ni samim navodima revizije se ne ukazuje drugačije, nego se daje samo analiza člana 139. ZPP, navodima da su i svećenici građani i da ne bi trebali da uskraćuju svjedočenje, pa ni o činjenicama koje su saznali u funkciji vjerskog ispovjednika. Kako je prednja navedena zakonska odredba jasna, i ne zahtijeva dodatno tumačenje u svojoj primjeni, a njome dato pravo vjerskom ispovjedniku da uskrati svjedočenje na okolnosti koje je saznao u funkciji vjerskog ispovjednika, to je i ovaj prigovor povrede odredba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 141. ZPP, odbijen, jer ocjena opravdanost uskraćivanja svjedočenja svjedoka fra N. R., onako kako je data od nižestepnih sudova nije protivna odredbi člana iz 139. ZPP.

Bez osnova je i revizijski prigovor povrede odredbe člana 231. ZPP. Drugostepeni sud je odlučujući o žalbi tužitelja, u smislu člana 221. i 231. ZPP, ispitao zakonitost i pravilnost prvostepene presude, ocijenio je žalbene navode koji su bili od odlučnog značaja, te zaključio

da je prvostepeni sud na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo, zbog čega je žalbu tužitelja odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio u cijelosti. To što se revident ne slaže sa zaključcima drugostepenog suda o zakonitosti i pravilnosti prvostepene presude ne čini drugostepenu presudu nezakonitom.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Nisu prihvatljivi navodi revidenta da je postupanje drugostepenog suda u ovom postupku bilo nezakonito i da je pobijana odluka protivna Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Po ocjeni ovog suda, drugostepeni sud je odredbe Zakona o zabrani diskriminacije, kojim su uređeni sudska zaštita i pravila postupka u kojem se ostvaruje zaštita od diskriminacije, odbijajući tužbeni zahtjev primijenio na način koji nije suprotan Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji.

Pravilan je stav drugostepenog suda da zaštićeni osnovi predstavljaju ključni element diskriminacije, jer različito tretiranje osoba postaje diskriminacija ukoliko se razlikovanje zasniva na jednom od zaštićenih osnova iz člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije², pri čemu navedena zakonska odredba počiva na „otvorenoj listi“ zaštićenih osnova.

Naime, u anti-diskriminacijskom postupku tužitelj dokazuje slijedeće činjenice: a) da postoji različito postupanje; b) da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova i c) postojanje komparatora ili hipotetičkog komparatora, kao osobu ili grupu osoba koja se nalazi u sličnoj situaciji kao i tužitelj. Međutim, tužilac nije dužan sve navedene činjenice dokazati u postupku sa stepenom sigurnosti. Sa stepenom sigurnosti tužilac je dužan dokazati da posjeduje karakteristike na osnovu koje smatra da je diskriminisan (ili za koju je tuženi uvjeren da je tužitelj posjeduje), te da su se postupci tuženih, zbog kojih je podnio tužbu, zaista i desili, odnosno postojanje radnje ili mjere tuženog i da je tom radnjom ili mjerom pogođen.

Sa stepenom pretežne vjerovatnoće tužitelj je dužan dokazati diskriminirajući osnov i različito postupanje u odnosu na komparatora.

Mjera utvrđenosti postojanja ili nepostojanja navedenih činjenica u anti-diskriminacijskim parnicama, shodno odredbi člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije³, raspoređena je tako da je na podnosiocu tužbe teret da sa stepenom pretežne vjerovatnoće dokaže činjenice na osnovu kojih bi sud mogao zaključiti da ga je tuženi nejednako tretirao na nekoj zabranjenoj osnovi. Tada se teret dokazivanja prebacuje na tuženu stranu, koja je sa stepenom sigurnosti dužna uvjeriti sud da se različit tretman nije dogodio (ili nije dogodio na zabranjenoj osnovi), odnosno da različit tretman ima legitiman cilj i da postoji proporcionalnost između preduzete radnje i posljedice.

Tužitelj podnesenom tužbom i tužbenim zahtjevom traži poništenje odluka tužene o izboru kandidata po raspisanom natječaju i odluke o prijemu kandidata po natječaju na određeno vrijeme, jer kako tvrdi izabran je kandidat, onaj za kojeg se unaprijed znalo da će biti izabran, odnosno koji je bio favorizovan po osnovu društvenog položaja (društvenih veza sa osobama koje su organizovale i provele postupak) smatrajući da je diskriminisan po osnovu

² “Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16

³ “Službeni glasnik BiH”, broj. 59/2009 i 66/2016

društvenog položaja, nedostatka društvenih veza i da je tužena povrijedila svoju dužnost iz člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica u HNK, da u natječaju za upražnjene pozicije stavi napomenu da prioritet pri zapošljavanju pod jednakim uslovima imaju osobe iz člana 1. ovog Zakona, stavljajući ga tako izostavljanjem tog uslova u neravnopravan položaj.

Pravilan je zaključak drugostepenog suda da u radnim sporovima nastalim povodom raspisanog konkursa kandidatu pripada pravo osporavanja konačne odluke o izboru, zasnovane na pobijanju oglasa kao cjeline ili izbora pojedinog kandidata, jer se samo kroz pobijanje oglasa i odluke o izboru kandidata može ispitivati pravilnost provedenog postupka.

Tužitelj traži poništenje odluka Školskog odbora od 16.11.2020. godine (o izboru kandidata) i od 26.10.2020. godine (o prijemu kandidata u radni odnos na određeno vrijeme) iz razloga što je tužena povrijedila obavezu iz člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica (Sl. novine HNK broj 6/2018) da u natječaju stavi napomenu da prednost pri zapošljavanju pod jednakim uslovima imaju lica iz člana 1. ovog Zakona. Kako je u postupku utvrđeno da to u tekstu konkretnog natječaja nije stavljeno, a da tužitelj, takav zahtjev – za poništenje natječaja, u ovom sporu nije istakao (stavio), da on ne postoji, jer nije premet tužbenog zahtjeva, a sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku (član 2. stav 1. ZPP), to je pravilno ovaj prigovor tužitelja odbijen, pravilnim pozivanjem na odredbe materijalnog prava.

Međutim, kako se u ovom postupku radi o tužbi radi zaštite od diskriminacije, uz navedeno treba reći da tužitelj ovim uslovima iz člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica na koje se poziva u tužbi i tokom postupka, nije u provedenom postupku javnog natječaja prigovarao, niti se pozivao na te činjenice prilikom prijave na javni natječaj, niti je istim prigovorio u svom prigovoru od 05.11.2000. godine, kojim je osporavao Odluku o izboru kandidata. Stoga, zbog činjenice da natječaj nije sadržavao napomenu iz naprijed navedenog člana, samim tim tužitelju nisu bila uskraćena nikakva prava, kod činjenice da je u svom iskazu potvrdio da je prije natječaja znao da kao branitelj može ostvariti svoje pravo vezano za natječaj, te da je znao za Zakon o pravima branitelja po kojem branitelji imaju prednost pri zapošljavanju, pa je tužitelj, bez obzira što to nije navedeno u natječaju, mogao dokaz o svom statusu branitelja priložiti uz svoju prijavu na natječaj, ili u ovom postupku kao dokaz postojanja tog uslova, a što nije učinio.

Prema članu 8. stav 2. tačka 2. Zakona o radu⁴ indirektna diskriminacija, u smislu ovog zakona, postoji kada određena naizgled neutralna odredba, pravilo, kriterij ili praksa stavlja ili bi stavila u nepovoljniji položaj radnika kao i lice koje traži zaposlenje zbog određene osobine, statusa, opredjeljenja, uvjerenja ili vrijednosnog sistema koji čine osnove za zabranu diskriminacije iz stava 1. ovog člana u odnosu na drugog radnika, kao i lice koje traže zaposlenje.

Imajući u vidu odredbu člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, te člana 8. stav 2. Zakona o radu kojim su utvrđene osnove diskriminacije, te imajući na umu činjenice na kojima tužitelj temelji svoju tvrdnju o diskriminatorskom ponašanju tužene, a to je da je tužena povrijedila proceduru u sačinjavanju i izradi same sadržine javnog natječaja, izostavljanjem uslovima iz člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, čime da je stavljen u neravnopravan položaj, ne stoji, kod činjenice da tužitelj nije sa

---

⁴ “Službene novine Federacije BiH”, broj: 26/2016, 89/2018, 23/2020 - odluka Ustavnog Suda, 49/2021, 44/2022 i 39/2024)

pretežnim stepenom vjerovatnoće dokazao da je demobilisani borac/branitelj, ili da je dijete demobilisanog borca/branitelja, pa time nije ni dokazao da je po tom osnovu stavljen u neravnopravna položaj pri zapošljavanju u odnosu na druge kandidate, jer o tome u spisu nema niti i jednog dokaza. Zato su pravilno nižestepeni sudovi zaključili da se takve radnje tužene ne mogu podvesti pod pojam diskriminacije u smislu odredbe člana 2. stav 1. Zakona o diskriminaciji, člana 8. stav 2. Zakona o radu, niti člana 18. stav 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Kako je u postupku utvrđeno da izabrani kandidat ispunjava sve uslove iz natječajne procedure, koje su u natječaju navedene, da je postupak natječaja u skladu sa zakonom proveden, to su i neosnovani navodi tužitelja da je ovim propuštanjem tužene pričinjena posredna diskriminacija (kad tužitelj nije tokom postupka dokazao da ima status demobilisanog borca), kako to pravilno u razlozima svoje odluke zaključuje i drugostepeni sud.

Društveni položaj može biti jedna od osnova propisanih odredbom člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije i u tom smislu tužitelj je bio dužan učiniti vjerovatnim da je stavljen u nepovoljniji položaj po ovoj diskriminatorskoj osnovi, a s ciljem povrede njegovog dostojanstva, a onda teret dokaza da nije bilo diskriminacije prelazi na tuženog.

Društveni položaj ili status po pravnoj teoriji je razina društvene vrijednosti za koju se smatra da je osoba posjeduje, a odnosi na određenu razinu poštovanja, časti, kompetencije i poštovanja koje se dodjeljuje pojedincima, grupama i organizacijama u društvu. Status se temelji na općeprihvaćenim uvjerenjima o tome za koga članovi društva misle da ima više ili manje društvene vrijednosti, to jest pojedinac kojeg smatraju boljim ili lošijim od sebe. Status je određen posjedovanjem različitih osobina za koje se kulturno vjeruje da ukazuju na superiornost ili inferiornost (npr. samouvjeren način govora ili rasa). Ljudi koriste statusne hijerarhije za dodjelu vodećih pozicija i drugih oblika moći. Na taj način zajednička kulturna uvjerenja čine da se nejednaka raspodjela resursa i moći čini prirodnom i poštenom, podržavajući sustave društvene stratifikacije (raslojavanja). Čini se da su statusne hijerarhije jednoznačne u ljudskim društvima, pružajući vrijedne prednosti onima koji zauzimaju više mjesto, kao što su bolje zdravlje, društveno odobravanje, resursi, utjecaj i sloboda. Zato što je status uvijek relativan pojam, znači da se osoba može upustiti u mnoge situacije tokom života gdje ona posjeduje prestižni, jednak ili nizak status ovisno o njenoj okolini. Na primjer, doktor posjeduje visok status kad je u interakciji s pacijentom, jednak status kada je u društvu svojih kolega doktora, nizak status kad je u društvu svog nadređenog. Osoba također može imati veći status od svih u svojoj organizaciji, ali nizak ili jednak status u odnosu na profesionalce u svojem profesionalnom području.

Pravilno nižestepeni sudovi zaključuju da bi se u konkretnom slučaju radilo o poticanju na diskriminaciju odnosno diskriminaciji s osnove društvenog položaja, da percepcija o neželjenom ponašanju i činu povrede dostojanstva treba biti razuma, a ako nije razumna, onda je počinjena diskriminacija sa tog zaštićenog osnova.

Ocjenom izvedenih dokaza, iskaza svjedoka I. Š. utvrđeno je da njemu ishod natječaja nije bio poznat prije nego što je proveden postupak, a to ne proizilazi niti iz iskaza svjedoka Š. V., supruge tužitelja, niti je tužitelj naveo osobu koja je organizovala i provela postupak izbora po predmetnom natječaju, a s kojom je izabrani kandidat u nekom kontaktu. Svjedok S. S. koja je bila član povjerenstva za prijem pomoćnog osoblja i obavljala intervjue sa kandidatima, u svom iskazu na glavnoj raspravi je potvrdila da nije bila od uticaja činjenica što je izabrani

kandidat ranije radio u školi, niti da je zbog prethodnog rada kod tužene izabrani kandidat bio favorizovan, a to ne proizilazi ni iz iskaza direktorice tužene.

Odluka Školskog odbora tužene o prijemu kandidata od 26.10.2020. godine donesena je jednoglasno, odnosno za izbor prvog kandidata sa rang-liste glasalo je svih sedam prisutnih članova Školskog odbora (od ukupno sedam članova toga tijela).

Suprotno stavu revizije pravilno su nižestepeni sudovi ocjenom prednjih dokaza zaključili da tužitelj istim nije učinio vjerovatnim svoje navode da je ishod natječaja bio unaprijed poznat, odnosno da je tužitelj diskriminisan s osnova društvenog položaja.

Da je tužitelj diskriminisan sa osnova društvenog položaja tužitelj je sa pretežnim stepenom vjerovatnoće bio dužan dokazati diskriminirajući osnov i različito postupanje u odnosu na komparatora, što tužitelj tokom postupka nije dokazao. Nije dokazao da je izabrani kandidat tretiran superiornije od njega, zato što ima veće uživanje i poštovanje sredine, a on ne, da zavređuje veće društvene vrijednosti od njega bilo po izgledu, vjerskoj pripadnosti, naobrazbi, rasi, spolu, bogatstvu, kulturi, pripadnosti nekoj grupi, partiji, da s tog aspekata i položaja u društvu ima utjecaj, veze, pa da je po tom osnovu hijerarhije formirane u društvu i u okruženju u kojem obojica žive, izabranom kandidatu u natječaju data prednost. Da je izabrani kandidat u natječaju za radno mjesto domar, bio favorizovan od tužene, s osnova društvenog položaja odnosno društvenih veza, sa osobama koje su organizirale i provele postupak natječaja, tokom postupka nije dokazano. Nije ni dokazano ono osnovno kakav je društveni položaj tužitelja u toj sredini, a kakav izabranog kandidata, pa da bi se po toj komparativnoj osnovi oni mogli uporediti, te na temelju toga izvesti zaključak o postojanju diskriminacije sa tog osnova.

U priručniku o evropskom anti-diskriminacijskom pravu, koji se temelji na odabranim komentarima i udžbenicima o Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, izrekom je navedeno da je svrha anti-diskriminacijskog prava omogućiti jednak i pravedan pristup mogućnostima koje nudi društvo, pri čemu se mora raditi o neosobnom kontekstu. U ovom parničnom predmetu, očigledno je da se ne radi o tome da je tužitelju onemogućen jednak i pravedan pristup mogućnostima koje nudi društvo, a osim toga i više je nego očigledno da se upravo radi o osobnom kontekstu – (da tužitelj misli i smatra da neko drugi ima veze, a da on ih nema, pa na svom sopstvenom mišljenju zasniva diskriminaciju), što ne može biti osnov za primjenu anti-diskriminacijskog prava, pa je i iz navedenog razloga jasno da se u konkretnom slučaju ne radi o povredi zaštićenih osnova koje ima u vidu Zakon o zabrani diskriminacije.

Kako je u postupku utvrđeno da je tužena po raspisanom natječaju prilikom donošenja odluke o izboru domara – 1 izvršilac na određeno vrijeme, odnosno zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme, postupala u skladu sa važećim odredbama člana 4. Kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja u HNK (Službene novine HNK, broj: 5/2019), člana 62. i 96a. Zakon o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine HNŽ/K, broj: 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), člana 10. Pravilnika o radu natječajnog povjerenstva, člana 47. Statuta Srednje škole fra Slavka Barbarića, prema kojem odluku o izboru domara na temelju natječaja donosi Školski odbor na prijedlog ravnatelja, da je postupak izbora proveden u skladu sa zakonom, pravilno su sudovi zaključili da u postupanju tužene prema tužitelju nema obilježja izravne, niti neizravne diskriminacije i da se ne radi o ponašanju prema tužitelju nekom radnjom tužene iz člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije.

Suprotno stavu revizije pravilno je odbijen i tužbeni zahtjev kojim tužitelj traži da se naloži tuženoj da ponovo izvrši izbor između prijavljenih kandidata u roku od 15 dana, te da

žalba ne zadržava izvršenje, obzirom da tužitelj nije dokazao osnovanost svog prvog zahtjeva za poništenje odluke tužene o izboru kandidata i Oduke tužene o prijemu kandidata u radni odnos na određeno vrijeme.

Osim toga, sud i nije nadležan da naloži tuženom da ponovo izvrši izbor između prijavljenih kandidata jer bi na taj način neovlašteno preuzeo ovlasti nadležnog tijela tuženog.

Pravilan je i stav nižestepenih sudova da je neutemeljeno i traženje tužitelja da sud odluči da žalba ne zadržava izvršenje, jer se samo zakonom mogu propisati slučajevi u kojima žalba ne zadržava izvršenje, a to sud ni u kojem slučaju ne može utvrđivati svojom odlukom.

Budući da tužitelj nije učinio vjerovatnim da je od strane tužene došlo do diskriminacije ili poticanja na istu u odnosu na tužitelja kao lica koje traži zaposlenje, nisu ispunjene ni propisane pretpostavke za naknadu štete u smislu člana 12. stav 1. tačka c) i stava 2. Zakona o zabrani diskriminacije, u vezi sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima⁵ o naknadi štete (član 154. stav 1. ZOO), tako da je i po ocjeni ovog suda tužbeni zahtjev neosnovan i u dijelu kojim tužitelj potražuje naknadu materijalne štete zbog diskriminacije u vidu izmakle koristi naknade plaće i uplate doprinosa.

Isto tako pravilno su nižestepeni sudovi utvrdili da tužitelj nije ni dokazao da mu je tuženi protivpravnom radnjom prouzročio povredu osobnosti u smislu povrede ugleda, časti, dostojanstva, da bi ista opravdavala dosudu zatražene pravične novčane naknade nematerijalne štete u smislu člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, jer u smislu ove odredbe pravo na dosudu pravične novčane naknade uvjetovano je pretpostavkama da težina povrede i okolnosti konkretnog slučaja opravdavaju pravičnu novčanu naknadu neimovinske štete.

Sud je ocijenio i ostale revizijske prigovore ali pošto nisu od odlučnog značaja (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP-a) za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari nije ih posebno obrazlagao.

Imajući u vidu sve navedeno, ovaj sud je ocijenio da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, pa je valjalo reviziju tužitelja kao neosnovanu odbiti primjenom odredbe člana 248. ZPP, te odlučiti kao u izreci.

Predsjednica vijeća
Mirsada Čaušević-Dučić, s.r.

---

⁵ "Službeni list R. BiH", broj:2/92, 13/93, 13/93, „Službene novine F BiH“, broj: 29/03 i 42/11